

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної
роботи

_____ С. В. Іванов
_____ 2020 р.

**ВИПУСКНИЙ
КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН**

ПРОГРАМА

**ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 028
«МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

Київ – 2020

Розробники: *О. Р. Копієвська*, доктор культурології, професор;
Л. М. Зеленська, кандидат історичних наук, доцент;
Н. М. Головач, кандидат філософських наук, доцент

Рецензенти: *В. В. Вовкун*, кандидат культурології, професор НАКККіМ,
народний артист України;
Т.Ю. Белофастова, кандидат педагогічних наук, доцент,
професор Київського університету імені Б. Грінченка

Програму затверджено на засіданні кафедри арт-менеджменту та івент-технологій, протокол № 9 від 10.03.2020 р.

Випускний кваліфікаційний екзамен : програма для студентів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / розроб. :
О. Р. Копієвська, Л. М. Зеленська, Н. М. Головач. К. : НАКККіМ. 2020.
32 с.

1. ПІДГОТОВКА ДО ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 028 «МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

1.1. Загальні положення та структура атестації

Підсумкова атестація випускників Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (далі – Академія) за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», освітнім рівнем «бакалавр» відповідно до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017, № 3145-VIII та «Про вищу освіту» від 01.07.2014, № 1556-VIII є обов'язковою.

Підготовка фахівців в Академії здійснюється відповідно до галузевих стандартів вищої освіти та завершується видачою диплома державного зразка про рівень освіти та кваліфікацію.

Підсумкова атестація бакалаврів здійснюється екзаменаційною комісією (ЕК) після завершення навчання на відповідному освітньому рівні з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньої (кваліфікаційної) підготовки вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Атестація випускників здійснюється за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки на підставі оцінки рівня професійних знань, компетенцій випускників, передбачених освітньо-кваліфікаційними характеристиками фахівця з відповідного напрямку підготовки, освітнього рівня та спеціальності, з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

Відповідно до Стандарту вищої освіти на кафедрі арт-менеджменту та івент-технологій Академії визначено структуру підсумкової атестації випускників освітнього рівня «бакалавр», яка складається з випускного кваліфікаційного екзамену за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності».

Випускний кваліфікаційний екзамен з блоку дисциплін фахової підготовки враховує вимоги до змісту окремих дисциплін і загальні вимоги до спеціалізованої професійної підготовки, передбачені стандартами підготовки відповідних фахівців.

Випускний кваліфікаційний екзамен містить завдання з нормативних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки «Теорія та історія дозвілля», «Менеджмент соціокультурної діяльності», «Івент-менеджмент».

1.2. Цілі та функції випускного кваліфікаційного екзамену

Випускний кваліфікаційний екзамен з менеджменту соціокультурної діяльності є продовженням навчально-виховного процесу, складовою частиною завершального етапу підготовки бакалаврів за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Випускний кваліфікаційний екзамен повинен визначати рівень засвоєння студентами матеріалів наведених вище базових дисциплін, уміння самостійно аналізувати складні явища та процеси соціокультурного розвитку та дозвілєвої діяльності в Україні та світі, активно використовувати набуті знання у своїй професійній і суспільній діяльності.

Цілі випускного екзамену зумовлюють і його функції. Головною з них є контроль та оцінка рівня фахових знань, отриманих студентом протягом чотирьох років навчання.

Реалізація цієї функції припускає перевірку методологічних і теоретичних принципів, проблем і положень наведених вище нормативних дисциплін, а також уміння їх використовувати при аналізі соціокультурних явищ і в практичній діяльності. Особливу увагу необхідно приділяти виявленню знань і вмінь студента, аналізувати сучасні умови здійснення дозвілєвої діяльності в Україні, проблеми адаптування галузі до нової культурної політики держави та ринкових відносин.

Важливе значення має функція виявлення навичок вирішення практичних завдань, конкретного аналізу проблемних ситуацій у професійній сфері.

Випускний кваліфікаційний екзамен виконує ще й важливу виховну функцію. У конкретному вираженні вона виявляється у вмінні студента самостійно, логічно й послідовно висловлювати своє бачення сучасного стану й тенденцій розвитку галузі – особливої сфери їхньої майбутньої підприємницької та творчої діяльності, здійснювати самоконтроль і критично оцінювати власні знання й навички.

Випускний кваліфікаційний екзамен, за умов усебічного аналізу їх результатів, дозволяє з'ясувати позитивний досвід і недоліки в організації, змісті й методиці викладання фахових дисциплін і самостійної роботи студентів, дає можливість визначити конкретні заходи щодо вдосконалення викладання фахових дисциплін, окреслити шляхи поліпшення взаємозв'язку та спадкоємності у їх викладанні.

Таким чином, випускний кваліфікаційний екзамен є засобом всебічного впливу на особистість студента й виконує контрольну, пізнавальну та виховну функції.

1.3. Загальні вимоги до організації підсумкової атестації студентів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Організаційна підготовка до підсумкової атестації студентів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» здійснюється згідно з наказом ректора Академії. Кафедра арт-менеджменту та івент-технологій разом із навчальним відділом і дирекцією Інституту практичної культурології та арт-менеджменту організує підготовку до випускного кваліфікаційного екзамену за заздалегідь розробленим планом.

Програма випускного кваліфікаційного екзамену і пакет екзаменаційних білетів (теоретичні питання й практичні завдання), а також критерії оцінювання результатів випускного кваліфікаційного екзамену, розробляє кафедра арт-менеджменту та івент-технологій з урахуванням специфіки змісту основних навчальних дисциплін фахової підготовки та освітньо-кваліфікаційних характеристик випускника.

Програма випускного кваліфікаційного екзамену складається з:

- переліку дисциплін, які складають випускний екзамен;
- питань екзаменаційних білетів з кожної дисципліни;
- критеріїв оцінювання знань студентів під час екзамену;
- літератури, рекомендованої для підготовки до екзамену;
- переліку посібників, навчальних і довідкових матеріалів, які дозволено використовувати під час екзамену.

Програму випускного кваліфікаційного екзамену затверджує перший проректор Академії.

Програму випускного кваліфікаційного екзамену і критерії оцінювання знань студентів обговорюють на засіданні кафедри перед початком проведення підсумкової атестації. Усім учасникам підсумкової атестації доводять до відома про зміни, внесені в ці документи.

Для підготовки та складання випускного кваліфікаційного екзамену виділяють не менше п'яти навчальних днів, протягом яких здійснюється читання оглядових лекцій, проведення групових та індивідуальних консультацій.

Випускаюча кафедра визначає та доводить до відома випускників не пізніше ніж за три місяці до початку випускного кваліфікаційного екзамену його програму, структуру екзаменаційних білетів, тривалість екзамену, критерії оцінювання тощо.

1.4. Формування екзаменаційної комісії (ЕК)

Прийом випускного кваліфікаційного екзамену здійснюється ЕК.

ЕК створюють щорічно наказом ректора Академії. Вона діє протягом календарного року як єдина для денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки фахівців. До її складу входять: голова – висококваліфікований фахівець у галузі соціокультурної та дозвілєвої діяльності, який має науковий ступінь або вчене звання; заступник (заступники) голови – представники ректорату, дирекції Інституту практичної культурології та арт-менеджменту, завідувач випускаючої кафедри; члени комісії з числа професорсько-викладацького складу кафедри. Для оформлення протоколів ЕК призначають технічного секретаря. Персональний склад комісії затверджує наказом ректор Академії не пізніше ніж за місяць до початку підсумкової атестації.

Функціями ЕК є:

- комплексна оцінка підготовки випускника та її відповідності вимогам державного освітнього стандарту відповідних напрямів, спеціальностей і рівнів підготовки;
- вирішення питання про присвоєння кваліфікації за результатами підсумкової атестації та видачу випускникові відповідного диплома про вищу освіту;
- розробка рекомендацій з удосконалення підготовки випускників на основі підсумків роботи комісій.

ЕК керується у своїй діяльності Положенням про організацію освітнього процесу в Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв (затверджено Наказом № 187 «О» від 31.10. 2018 р.), Положення про атестацію випускників Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (затверджено Наказом № 195 «О» від 01.11. 2018 р.), статутом Академії, рішенням вченої ради Академії.

Робота ЕК проводиться в терміни, передбачені графіком навчального процесу та планами Академії. Графік роботи ЕК затверджує ректор і доводить до загалу не пізніше ніж за два місяці до початку складання випускного кваліфікаційного екзамену.

Розклад роботи ЕК затверджує перший проректор Академії, кафедра доводить розклад до відома випускників не пізніше ніж за місяць до початку складання випускного кваліфікаційного екзамену.

Для оформлення документів і протоколів ЕК призначають технічного секретаря із числа працівників Академії. Під час роботи ЕК секретар оформлює протоколи засідання ЕК.

Після закінчення роботи ЕК секретар подає:

- у навчально-методичний відділ – звіт голови ЕК (не пізніше двох днів після закінчення роботи ЕК); протоколи засідання ЕК, оформлені відповідно до встановлених вимог;
- до директорату інституту – оформлені належним чином залікові книжки, індивідуальні навчальні плани студентів, звіт голови ЕК.

Секретар ЕК несе відповідальність за правильне та своєчасне оформлення документів про роботу ЕК.

Виправлення помилок у документах ЕК підтверджується підписом голови та секретаря ЕК.

1.5. Про перелік документів і їх підготовку для ЕК

До екзаменаційної комісії до початку екзаменів подають такі документи:

- наказ ректора Академії про допуск студентів до підсумкової атестації;
 - наказ про створення ЕК;
 - графік роботи ЕК;
 - зведену відомість про виконання студентами всіх вимог навчального плану й одержані ними оцінки з теоретичних дисциплін, курсових робіт, практик тощо;
 - залікові книжки студентів;
 - навчальні картки;
 - програму випускного кваліфікаційного екзамену;
 - комплекти екзаменаційних білетів, варіанти практичних завдань.
- Для оформлення протоколів ЕК призначають технічного секретаря.

1.6. Розклад випускного кваліфікаційного екзамену і формування складу екзаменаційних студентських груп

Розклад випускного кваліфікаційного екзамену складає дирекція Інституту практичної культурології та арт-менеджменту разом із навчально-методичним відділом Академії за участю кафедри арт-менеджменту та івент-технологій затверджується першим проректором

Академії. Розклад доводиться до відома всіх учасників випускного кваліфікаційного екзамену не пізніше ніж за місяць до їх початку.

Списки навчальних груп складає дирекція інституту відповідно до затвердженого розкладу. Кожна ЕК приймає за день лише одну екзаменаційну групу.

Для складання випускного кваліфікаційного екзамену навчально-методичним відділом Академії виділяють і закріплюють за ЕК постійні аудиторії.

1.7. Зміст і завдання оглядових лекцій, групових та індивідуальних консультацій

Оглядові лекції будують на основі курсів, які є складовими випускного кваліфікаційного екзамену.

Під час підготовки до випускного кваліфікаційного екзамену важливу роль відіграють *консультації*: передекзаменаційна (установча) консультація та консультації до випускного кваліфікаційного екзамену.

Перша консультація має установчий характер. Тому її організують для потоку студентів на етапі підготовки до складання випускного екзамену. На консультації в період підготовки до випускного кваліфікаційного екзамену надають методичні рекомендації з організації самостійної роботи:

- над нормативно-правовими документами України з питань соціокультурної діяльності;
- із підручниками та публікаціями у фаховій періодиці тощо;
- із навчальними посібниками, методичними вказівками та власними конспектами лекцій із відповідних дисциплін.

На першій консультації студентів знайомлять:

- з обсягом вимог на екзамені;
- із характером питань екзаменаційних білетів, користуючись при цьому навчальними програмами з відповідних курсів.

На консультації викладач розповідає студентам про:

- принципи групування питань в екзаменаційних білетах;
- місце (аудиторії), час і порядок проведення екзамену;
- режим роботи в дні підготовки до екзамену, у тому числі режим роботи бібліотеки, їдальні тощо;

- методичні вказівки до підготовки та проведення випускного екзамену за фахом.

Консультації до випускного екзамену надають студентів до-помогу у вивченні найбільш складних питань фахових дисциплін. Їх проводять напередодні екзаменів для окремої групи студентів.

Викладач рекомендує студентам заздалегідь сформулювати питання, на які вони бажають отримати додаткові пояснення. Це не виключає можливості для кожного студента поставити свої питання під час проведення консультації. Крім того, на консультації варто проаналізувати найбільш поширені помилки, які допускали студенти в попередніх групах на комплексному екзамені.

Консультації можуть проходити і у формі круглого столу за участю викладачів, які входять до складу ЕК.

Окрім групових консультацій, у разі необхідності, проводять й індивідуальні. Для цього протягом тритижневого терміну, виділеного для підготовки та складання випускного кваліфікаційного екзамену, на кафедрі арт-менеджменту та івент-технологій затверджують графік консультацій та організують чергування викладачів. Про це своєчасно інформують студентів-випускників.

У цей самий період на допомогу студентам у читальному залі бібліотеки Академії організують виставки методичної літератури, навчальних посібників, підручників, необхідного ілюстративного матеріалу (таблиць, схем, статистичних матеріалів) тощо. Студентам надають також можливість користуватися під час підготовки до випускного екзамену аудиторіями з комп'ютерною технікою.

1.8. Методика підготовки екзаменаційних питань

При підготовці та формуванні екзаменаційних білетів використовуються два різні підходи.

Перший полягає в збереженні специфіки кожної дисципліни.

Другий підхід – випускний, системний, являє собою синтез усіх наскрізних проблем фахової підготовки. У цьому випадку екзаменаційні питання формують на засадах методологічного їх значення та актуальності.

1.9. Структура екзаменаційних білетів

Екзамен проводять письмово за екзаменаційними білетами, складеними відповідно до програми випускного кваліфікаційного екзамену за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», які щорічно оновлюються. Кожний білет складається з блоку теоретичних питань, з дисциплін, що виносяться на екзамен, і практичного завдання.

Теоретична частина передбачає контроль володіння студентами базових теоретичних положень нормативних дисциплін на пряму підготовки 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності».

Практична частина передбачає контроль фахових компетентностей студентів і містить завдання, які вимагають застосування типових методик аналізу і аналітичні ситуаційні завдання, які мають проблемний характер і можливість альтернативних варіантів їх розв'язання.

Виконання поставлених в екзаменаційному білеті завдань мають засвідчити інтегральні, загальні, спеціальні (фахові, професійні) компетентності студента.

Білеті затверджують на засіданні випускаючої кафедри (в поточному навчальному році – Протоколом № 9 від 12.03.2019 р.) та першим проректором Академії.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ВИПУСКНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Принципи організації

До випускного кваліфікаційного екзамену допускають студентів, які завершили повний курс підготовки за відповідною освітньо-професійною програмою, виконали всі вимоги навчального плану бакалавра та пройшли всі попередні атестаційні випробування.

Студенти складають кваліфікаційний екзамен на відкритих засіданнях ЕК за участю не менш як половини її складу при обов'язковій присутності голови або заступника комісії. На засіданні комісії можуть бути присутні представники ректорату, Інституту практичної культурології та арт-менеджменту, громадських організацій Академії.

Випускний кваліфікаційний екзамен для студентів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» проводять письмово у формі відповідей на теоретичні питання і практичні завдання білета.

Результати складання кваліфікаційних екзаменів оцінюють за національною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та 100-бальною шкалою. Їх оголошують у той самий день після оформлення у встановленому порядку протоколів засідання екзаменаційних комісій.

Рішення ЕК про оцінку знань, виявлених випускниками при складанні екзаменів, а також про присвоєння їм кваліфікації та видачі диплома (загального зразка чи з відзнакою) приймають на закритих засіданнях простою більшістю голосів членів комісії, які беруть участь у засіданні. За рівної кількості голосів голос голови комісії або заступника голови є вирішальним.

Тривалість випускного кваліфікаційного екзамену – три години. Тривалість засідання ЕК не повинна перевищувати шести годин на день.

2.2. Про форму проведення випускного кваліфікаційного екзамену

До початку екзамену групу студентів, які складають його за розкладом у цей день, запрошують в аудиторію, де відбувається засідання ЕК.

Голова комісії вітає студентів з початком екзамену, знайомить їх зі складом ЕК і коротко пояснює порядок роботи.

З урахуванням режиму роботи комісії екзамен проходить письмово, одночасно для всієї групи студентів. Кожному з них для підготовки відповідей виділяють окремий стіл. Необхідні записи студент робить на стандартних аркушах, виданих комісією.

При необхідності можна супроводжувати свої зауваження короткими поясненнями, щоб запобігти можливим повторенням помилок у відповідях студента.

Члени комісії створюють на екзамені доброзичливу атмосферу, яка сприяє спокійній підготовці студента до відповіді.

Разом з тим на випускному кваліфікаційному екзамені органічно поєднується висока вимогливість і об'єктивність в оцінках, здійснюється індивідуальний підхід до студента у визначенні рівня його знань, умінь і навичок.

2.3. Критерії екзаменаційних оцінок, методика оцінки результатів випускного кваліфікаційного екзамену

Результати випускних кваліфікаційних екзаменів визначають за 100-бальною шкалою та оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» за національною шкалою.

Шкала оцінювання

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Визначення
1	2	3
90–100 А	Відмінно	<p>Оцінку «<i>відмінно</i>» отримує студент, який:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у повному обсязі засвоїв теоретичний зміст дисциплін, дав повну, розгорнуту та аргументовану відповідь на питання; – вільно оперував науковими термінами та поняттями; – виявив творчий підхід та правильно виконав практичні завдання; – виявив вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях; – оволодів вміннями глибокого аналізу фактів і подій, виявив спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень; – виявив вміння пов'язати теорію і практику.
82–89 «В»	Добре	<p>Оцінку «<i>дуже добре</i>» отримує студент, у відповіді якого:</p> <ul style="list-style-type: none"> – мають місце деякі непринципові помилки несуттєвого характеру при ґрунтовному знанні програмного матеріалу; – володіння науковими термінами та поняттями; – переважають логічні підходи над творчими; – помітне вміння пов'язати теорію з практикою; – наявні незначні помилки при виконанні практичного завдання.
74–81 «С»		<p>Оцінку «<i>добре</i>» отримує студент, який:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у повному обсязі засвоїв теоретичний зміст дисциплін, але допускав окремі помилки у відповідях та при виконанні практичного завдання .

1	2	3
64–73 «Д»	Задовільно	<p>Оцінку «задовільно» отримує студент за таких умов:</p> <ul style="list-style-type: none"> – викладення матеріалу має репродуктивний характер; – висвітлення матеріалу не досить повне; – обов’язковим є виконання практичного завдання; – знання основного матеріалу не глибокі, наявна велика кількість неточностей у висвітленні матеріалу. – викладання матеріалу на папері не чітке, порушено логічну послідовність.
60–63 «Е»		<p>Оцінку «достатньо» отримує студент за таких умов:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідь, робота задовольняє мінімальним критеріям.
35–59 «F», 1-34 «FX»	Незадовільно	<p>Оцінку «незадовільно» виставляють за таких умов:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відсутні знання з більшої частини матеріалу, не засвоєно принципові положення курсу; – наявні грубі, принципові помилки при практичному виконанні отриманих завдань; – не виконано або допущено значні помилки у ході виконання практичного завдання; – неграмотно й неправильно викладено відповіді в письмовій формі.

Методика оцінки результатів випускного кваліфікаційного екзамену

Під комплексом засобів оцінювання для підсумкової атестації випускників Академії розуміють комплект методичних матеріалів, призначених для встановлення під час атестації випускників факту відповідності рівня їх підготовки вимогам певного державного стандарту.

У комплекс засобів оцінювання рівня знань, умінь і навичок студентів під час випускного кваліфікаційного екзамену входять такі матеріали.

- програма випускного кваліфікаційного екзамену;
- перелік екзаменаційних завдань;
- сукупність критеріїв оцінювання;
- методичні матеріали, що визначають процедуру проведення екзамену.

Програма випускного кваліфікаційного екзамену і пакет екзаменаційних завдань, а також критерії оцінювання результатів кваліфікаційного екзамену розробляють випускові кафедри з урахуванням специфіки змісту основних навчальних дисциплін фахової підготовки та освітньо-кваліфікаційних характеристик випускника.

2.5. Оформлення результатів випускного кваліфікаційного екзамену

Рішення щодо оцінювання знань студента приймає ЕК на закритому засіданні відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. За умов рівності кількості голосів вирішальним є голос голови.

Результати випускного кваліфікаційного екзамену визначають за 100-бальною шкалою та оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Студентам, які не склали випускний кваліфікаційний екзамен з поважних причин (підтверджених документально), ректором Академії може бути надана можливість скласти його під час підготовки до інших державних екзаменів, а також захисту дипломної роботи.

Усі засідання ЕК протоколюються. У протоколи вносять оцінки, одержані на випускних кваліфікаційних екзаменах, фіксують особливі думки членів комісії, вказують здобутий освітній рівень (кваліфікацію), а також який державний документ про освіту (спеціалізацію, з відзнакою чи без) видається студентові-випускнику, що закінчив Академію. Протоколи підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні. Протоколів зберігаються в Академії 10 років.

Протоколи засідання ЕК, залікові книжки з проставленими в них оцінками підписують голова та члени комісії.

III. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ЕКЗАМЕНІВ

3.1. Оголошення результатів випускного кваліфікаційного екзамену

Результати випускних кваліфікаційних екзаменів за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» оголошують студентам у день їх проведення після перевірки письмових відповідей екзаменаторами й оформлення протоколів ЕК. При цьому дається загальна оцінка відповідей студентів, відзначаються найбільш яскраві з них, характеризується рівень фахової підготовки студентів.

3.2. Звіт про результати екзамену

Після закінчення роботи ЕК її голова складає звіт.

У звіті голови ЕК відображаються:

- аналіз рівня підготовки випускників;
- характеристика знань студентів, виявлених на випускних кваліфікаційних екзаменах;
- недоліки в підготовці студентів з окремих навчальних дисциплін;
- рекомендації щодо поліпшення навчального процесу й організації роботи ЕК.

Звіт про роботу ЕК подається ректору Академії у двох примірниках у двотижневий термін після закінчення роботи.

Підсумки випускних кваліфікаційних екзаменів обговорюють на засіданнях вченої ради Академії, вченої ради Інституту практичної культурології та арт-менеджменту, кафедри арт-менеджменту та івент-технологій.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВИПУСКНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДОЗВІЛЛЯ

Теорія та історія дозвілля як наукова дисципліна і навчальний курс.

Об'єкт, предмет, мета, завдання дисципліни. Понятійно-категоріальний апарат курсу: «дозвілля», «вільний час», «неробочий час», «дозвіллева діяльність», «культурно-дозвіллева діяльність», «антикультурна дозвіллева діяльність». Основні напрями дозвіллевої діяльності. Специфічні ознаки дозвілля. Міждисциплінарні зв'язки теорії та історії дозвілля (психологія, педагогіка, соціологія, історія, філософія, культурологія, економіка, мистецтвознавство, естетика, історія культури та мистецтва тощо). Підготовка менеджерів індустрії дозвілля: функції, типові завдання, уміння. Професійна майстерність фахівців дозвіллевої сфери. Система підготовки та підвищення кваліфікації фахівців дозвіллевої сфери в Україні.

Соціальний феномен вільного часу.

Соціальна сутність дозвілля. Місце та значення дозвілля в житті людини. Взаємозв'язок професійно-трудової діяльності та дозвілля. Дозвілля як складова часового простору. Дозвілля як концепція цілісного способу життя. Аналіз змісту дозвілля як соціально-культурного явища в контексті людської життєдіяльності за основними параметрами (сімейний, освітній, політичний, моральний, естетичний, науково-технічний, спортивний, соціальний, економічний). Дозвіллева діяльність як культуротворчий процес. Педагогічний потенціал дозвілля предметний і функціональний підходи.

Науковий аналіз дозвіллевої діяльності у ХХ ст.

Передумови формування наукових концепцій дозвілля. Концепції дозвілля кінця ХІХ – початку ХХ ст., які трактували дозвілля як вид діяльності, як складову часового простору (кількісна концепція); як психологічний стан людини, емоційне сприйняття дійсності, як ознаку цілісного способу життя, як природну потребу людини, можливість самореалізації та мотив для трудової діяльності, як час для антисоціальних цілей і марного проведення часу тощо.

Дозвіллева діяльність як об'єкт наукових досліджень у ХХ ст. Створення галузевих науково-дослідних і навчальних інститутів. Формування наукових шкіл. Проведення міжнародних наукових конференцій.

Реалізація національних дозвіллевих програм. Проведення виставок в індустрії дозвілля й розваг. Розквіт фахової періодики. Систематичні теоретичні та прикладні дослідження дозвіллевої сфери: конкретні соціологічні, психологічні, економічні, управлінські проблеми.

Змістовні компоненти дозвіллевої діяльності.

Позитивні сенсорні враження й емоції. Реалізація людиною в дозвіллі своїх спрямувань, утілення власної життєвої позиції, звернення до улюбленої справи або хобі. Змістовне дозвілля, пов'язане зі зверненням та осмисленням професійного мистецтва й народної культури. Роль ЗМІ в проведенні дозвілля та освоєнні мистецтва. Особливий варіант захоплення мистецтвом, пов'язаний з аматорством. Знайомство з історичними пам'ятниками та художніми шедеврами культури інших народів. Позитивні соціально-психологічні та міжособистісні контакти. Участь у грі, змаганні чи в процесі спостереження за їх перебігом.

Цілі, мотиви, функції, рівні дозвіллевої діяльності.

Функції дозвілля (основні, тимчасові). Історична обумовленість функцій дозвілля. Філософське, педагогічне, культурологічне розкриття функцій дозвілля. Функції дозвілля (рекреаційна, комунікативна, соціальна, творча, ціннісно-орієнтаційна, пізнавальна, виховна, компенсаторна, психологічна тощо). Рівні дозвіллевої діяльності (пасивний відпочинок, розважальне дозвілля, пізнавальне дозвілля, творче дозвілля).

Принципи та закономірності дозвіллевої діяльності.

Теоретичні, соціальні, культурні, політичні, організаційні засади дозвіллевої діяльності (принцип інтересу, системність, добровільність, диференціація, доступність і якість дозвіллевих послуг, відповідність дозвіллевих послуг місцевим умовам). Закономірності дозвілля.

Класифікація дозвілля.

Поняття про класифікацію дозвілля. Типологія дозвілля. Види дозвілля за ознакою виду активності, форми або місця проведення й організації, за періодичністю, тривалістю, напрямками діяльності, кількістю учасників, складністю характеру й побудови тощо.

Етапи історичного розвитку культурно-дозвіллевої діяльності у світі.

Форми життєдіяльності та види занять у первісному суспільстві. Роль відпочинку та свята в життєдіяльності людей первісного суспільства. Відпочинок, вільний час і дозвіллеві заняття в Стародавньому світі.

Дозвіллеві заняття в період Середньовіччя. Радикальні зміни в основних сферах життєдіяльності людей Нового часу. Культурно-дозвіллева діяльність у постіндустріальному та в інформаційному суспільстві.

Історія розвитку культурно-дозвіллевої активності в Україні.

Дозвілля та розваги українців у давнину та в середньовічний період. Масові святкові гуляння, ярмарки й народження сучасних масово-демократичних форм проведення дозвілля. Дозвілля українців періоду козацької доби. Дозвілля українців у ХІХ – на початку ХХ ст. Вільний час і дозвілля в радянський період. Дозвілля сучасних українців. Дозвіллевий потенціал релігійних, народних календарно-трудоих свят та обрядів в Україні.

Основні інститути культурно-дозвіллевої сфери.

Дозвіллевий заклад як поліфункціональний суб'єкт соціально-культурної діяльності: культурний, рекреаційний, художньо-творчий центр, каталізатор дозвіллевої самодіяльної та громадської ініціативи. Специфіка діяльності дозвіллевих центрів. Дозвілля в туристичних комплексах і готелях. Соціальна сутність туристичного дозвілля. Рекреаційний ефект дозвіллевої діяльності. Хобі-групи як інститути дозвілля.

Дозвіллева робота з різними категоріями населення: напрями, форми, види.

Дозвілля як основа творчої самореалізації особистості. Специфіка дозвіллевої роботи з підлітками та молоддю. Особливості дозвіллевої роботи з дорослими. Дозвіллева діяльність з особами похилого віку. Специфіка дозвіллевого обслуговування людей з особливими потребами. Сімейне дозвілля. Гендерні аспекти дозвілля. Дозвілля представників національних меншин. Дозвілля сільського та міського населення. Дозвілля в умовах безробіття. Диференціація дозвіллевих потреб і способів проведення вільного часу. Методи вивчення потреб.

МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Менеджмент соціокультурної діяльності як передумова інноваційного розвитку соціокультурної установи.

Місце курсу в системі підготовки менеджерів соціокультурної діяльності.

Єдність організаційного та методичного підходів у забезпеченні менеджменту соціокультурної діяльності в соціокультурних установах. Принципи менеджменту соціокультурної діяльності в соціокультурних установах.

Функціональні особливості менеджменту соціокультурної діяльності в соціокультурних установах. Структурні елементи менеджменту соціокультурної діяльності в соціокультурних установах. Взаємозалежність менеджменту соціокультурної діяльності та технологічних процесів у соціокультурних установах.

Основні напрями менеджменту соціокультурної діяльності.

Термінологічний аналіз менеджменту соціокультурної діяльності. Основні складові менеджменту соціокультурної діяльності. Проблемно-функціональне спрямування менеджменту соціокультурної діяльності. Можливості взаємодії структурних підрозділів соціокультурних установ. Системна організація діяльності соціокультурних установ.

Менеджмент соціокультурної діяльності в системі розвитку персоналу соціокультурних установ.

Основні вимоги до професійного розвитку персоналу соціокультурних установ. Професійні громадські асоціації та об'єднання. Міжнародні й українські соціокультурні програми та проекти.

Безперервна освіта, підвищення кваліфікації менеджерів соціокультурної сфери й ефективний менеджмент соціокультурної діяльності.

Оцінка рівня професійних знань, умінь, поінформованості, досвіду персоналу соціокультурних установ.

Опір змінам і впровадженню новацій у соціокультурну діяльність як соціально-психологічний феномен.

Формування команди. Функції менеджера соціокультурної установи.

Стиль роботи менеджера соціокультурної установи: авторитарний, командний, демократичний, колегіальний, ліберальний.

Форми стимулювання менеджерів соціокультурних установ.

Перспективи професійного розвитку менеджерів.

Організаційно-функціональна структура соціокультурних установ.

Організаційні елементи діяльності соціокультурних установ.

Планування процесу впровадження новацій, спрямованих на зміну стану соціокультурних установ.

Методи оцінки умов і ресурсів діяльності соціокультурних установ: інформаційних, часових, інтелектуальних, фінансових, технологічних.

Планування конкретного продукту діяльності соціокультурних установ. Кількісні та якісні показники успішної діяльності соціокультурних установ.

Соціокультурне програмування, проектування.

Сутність і мета соціокультурного програмування. Етапи соціокультурного програмування. Програмно-цільова форма діяльності соціокультурних закладів. Поняття соціокультурного проекту, їх мета і завдання. Види соціокультурного проектування; характеристика регіонального та цільового проектів (для різних вікових, професійних і соціальних категорій, людей з особливими потребами тощо). Технологія апробаційно-пошукових ділових ігор при розробці соціокультурних програм.

Інформаційне забезпечення процесів менеджменту соціокультурних установ. Джерела пошуку інформації. Використання інтернет-ресурсів.

Аналіз інформаційного середовища як умова управління соціокультурними установами. Інформаційне забезпечення процесів управління та пошуку додаткових джерел фінансування соціокультурних установ. Інформація про діяльність фондів-грантодавачів.

Використання соціокультурних джерел. Можливості сучасних інформаційних технологій. Інформація на електронних носіях. Мережа Інтернет.

Змістовні та нормативні аспекти процесів управління в соціокультурних установах.

Універсальні пошукові сервери. Пошук документів українською, російською, англійською мовами. Методика аналізу результатів пошуку.

Інформаційне забезпечення як ефективний менеджмент соціокультурних установ.

Координація, мотивація та контроль у діяльності соціокультурних закладів.

Сутність і види координації (номінальна, послідовна, взаємна) в діяльності соціокультурних закладів. Мотивація кадрових ресурсів в соціокультурній сфері як чинник підвищення ефективності професійної діяльності менеджерів. Характеристика методів мотивації (матеріальна, соціальна). Сутність і види контролю в соціокультурній діяльності (попередній, поточний, завершальний). Типологія контролю за видами діяльності (фінансовий, адміністративний). Умови ефективного контролю діяльності соціокультурних закладів; звітність та облік.

Фандрейзинг у соціокультурній сфері.

Диференціація видів соціокультурної діяльності в ринкових умовах. Типи фінансування, підтримки, розвитку сфери культури. Основні форми недержавної підтримки соціокультурної діяльності. Фандрейзинг як діяльність із залучення фінансових ресурсів для реалізації соціокультурних проектів і програм. Організаційне та технічне забезпечення фандрейзингу. Спонсорство, патронаж, благодійність у ході реалізації соціокультурних проектів і програм. Аналіз ефективності фандрейзингової кампанії.

ІВЕНТ-МЕНЕДЖМЕНТ

Івент-менеджмент: предмет, зміст і сутність поняття.

Сутність поняття івент-менеджменту як управління заходом, або івент-маркетингом. Теоретичні засади івент-менеджменту. Джо Голдблатт і його роль у становленні івент-менеджменту як індустрії та професії. Основні положення його книги «Special Event». Провідні вчені та практики в галузі організації заходів. Аналіз і характеристика спеціалізованої літератури, сертифікаційних програм, галузевих технологій.

Формування понятійного апарату івент-менеджменту.

Формування понятійного апарату івент-діяльності як процес, пов'язаний з розвитком галузі. Характеристика базових термінологічних визначень, що дають широке уявлення про сутність практики івентів, забезпечують фахове спілкування у івент-індустрії.

Закріплення галузевої термінології в Міжнародному стандарті з виставкової термінології ISO 25639-1 (2008) і його значення для подальшого розвитку івент-індустрії. Особливості впровадження в Україні.

Історія становлення та розвитку івентів в Україні та світі.

Свята і ритуали як прообраз івентів: еволюція становлення та розвитку. Порядок та організація свят у давні часи й епоху Середньовіччя. Європейські реформи – каталізатори появи масових свят і нових громадських традицій; державні (релігійні та світські) свята; активізація та комерціалізація професійних спортивних заходів. Чинники формування професії у XX ст. у світі й Україні.

Становлення індустрії свят як самостійної сфери діяльності.

Чинники формування й етапи становлення індустрії свят як самостійної сфери діяльності. Зростання корпоративного сектора, потреба в організації ділових заходів (конференцій, виставок, корпоративних свят тощо) і виникнення компаній, зорієнтованих на виконання поставлених замовником завдань, а також на досягнення від такої діяльності прибутку. Становлення професійного підходу до складних і масштабних завдань взаємодії значної кількості виконавців, підрядників, партнерів.

Поява професійних івент-компаній на пострадянському просторі в 90-х рр. ХХ ст.

Роль фахових асоціацій івенторів у консолідації професійної спільноти та розвитку галузі.

Івент-менеджери як професійна спільнота.

Заснування Міжнародної асоціації професійних організаторів заходів (ISES), її функції, завдання, роль у консолідації професійної спільноти. Українська асоціація івенторів, форми та напрями діяльності. Роль асоціацій у процесі саморегулювання галузі.

Становлення та структура сучасного івент-ринку.

Сучасний ринок івент-послуг, його особливості та характеристика. Вплив економічних, соціокультурних і технологічних чинників на структуру й тенденції розвитку ринку. Географічний і фінансовий принципи структурування ринку.

Івент-індустрія як перспективний сектор економіки держави.

Законодавча та нормативна база івент-ринку в Україні

Суб'єкти ринку івент-послуг.

Походження послуги як основний критерій визначення суб'єктів івент-індустрії.

Характеристика діяльності основних суб'єктів івент-індустрії: івент-компанії; PR-, рекламні, BTL-агентства; рекреаційна індустрія (індустрія відпочинку); корпоративні івент-відділи та менеджери; клієнти ринку івент-послуг (замовники).

Уподобання, потреби, динаміка зміни інтересів клієнтів ринку як визначальні у формуванні івент-послуг.

Правові аспекти івент-діяльності.

Професія івент-менеджера: вимоги, тенденції, перспективи.

Аналіз ринку підготовки івент-менеджерів у галузі дозвілленої діяльності в умовах ринкової економіки. Змістовне наповнення фаху. Сфера діяльності івент-менеджера як фахівця, який займається організацією та координацією різноманітних заходів (презентацій, свят, прес-конференцій, аукціонів, шоу, виставок) тощо.

Професійні вимоги й обов'язки менеджера.

Інформаційна культура івент-менеджера. Психологія та етика в діяльності івент-менеджера.

Поняття про річний івент-цикл.

Огляд ринку потенційних клієнтів івент-послуг. Характеристика річного івент-циклу як календаря подій і заходів, до якого входять національні, загальнодержавні, професійні, релігійні свята, масові святкування в масштабах міста чи регіону, заходи, пов'язані з політичними подіями тощо.

Річний цикл подій у житті компанії. Основні вимоги до події та заходів.

Івент-агентства як суб'єкти сучасного ринку івент-послуг.

Виникнення професійних івент-агентств у 90-х рр. ХХ ст. Івент-агентства на сучасному івент-ринку. Характеристика послуг, кадровий потенціал, пріоритетні напрями діяльності.

Нормативно-правове поле діяльності.

Організаційна структура, функції, завдання івент-агентства.

Типова структура й організаційні засади діяльності івент-агентства. Штатний розпис, посадові обов'язки. Основні функції структурних підрозділів (директорату, адміністративного, творчого, креативного, технічного відділів). Доцільність залучення до співпраці економістів, бухгалтерів, фахівців з інвестиційної діяльності, реклами та PR, маркетингологів, аналітиків тощо. Участь у тендерах.

Бізнес-план івент-агентства.

Бізнес-план – проект відкриття і представлення концепції івент-агентства як найбільш перспективна стратегія виходу на ринок. Проведення комплексного маркетингового дослідження ринку івент-послуг у межах бізнес-плану. Розрахунок пропонованих інвестиційних, поточних витрат, ризиків і переваг; розробка організаційної схеми та графіка реалізації проекту.

Структурні частини та зміст бізнес-плану; вимоги до розробки й оформлення.

Інформаційна підтримка діяльності івент-агентства.

Застосування інтернет-технологій для просування івент-агентства. Сайт івент-агентства як канал інформації про характеристику власної діяльності (пропоновані послуги, розцінки, умови укладання договорів тощо), пошуку потенційних клієнтів і партнерів, засіб позиціонування на ринку та конкурентної боротьби. Етапність розробки, структура, змістовне наповнення сайту, вимоги до дизайну й оновлення інформації, оптимізація для пошукового просування.

Висвітлення діяльності івент-агентства на сторінках фахової періодики.

Фахові івент-портали як інформаційний ресурс галузі.

Типи подій і види заходів, їх цілі та завдання.

Потреби й мотиви участі в заходах, альтернативи їх задоволення.

Типи подій і види заходів (ділові, навчальні/освітні, для преси, виїзні, благодійні, масові, спортивні); їх цілі, завдання, характеристика та сфера застосування.

Типо-видова класифікація івентів.

Критерії класифікації івент-заходів. Основні складові заходу.

Класифікація івентів: за маркетинговим середовищем (внутрішні та зовнішні); за типом маркетингового середовища (політичні, бізнесові, навчальні, соціальні, культурні, розважальні, урочисті, спортивні); за характером взаємодії учасників (формальні та неформальні); за масштабами цільової аудиторії (міжнародні, державні, бізнесові, мікроподії); за характером цільової аудиторії (для молоді, жінок, певної професійної категорії); за маркетинговими завданнями (спрямовані на зміцнення позицій/на кардинальні зміни); за територіальною ознакою (локальні, регіональні, road-show).

Характеристика й особливості івентів.

Основні характеристики івентів: визначеність у часі та просторі; логічна завершеність; зміни в природі або суспільстві; суб'єктивна значимість для учасників і публіки.

Особливості івентів: розвиток івентів у напрямі врахування індивідуальних смаків, потреб, інтересів споживача з метою їх найбільшого задоволення; фокусування на цільовій аудиторії та розроблення для неї спеціально підготовлених заходів; знання культури цільової аудиторії та використання елементів цієї культури; креативність, забавність, інтерактивність тощо.

Спеціалізація в івент-менеджменті: Promo-події та HR-події.

Визначення та характеристика груп подій, що визначають спеціалізацію у івент-менеджменті.

Promo-події та HR-події, їх зміст, цілі, завдання, особливості, сфера застосування.

Promo-події: етапи підготовки та специфіка проведення.

Promo-події (інтегровані події; презентації; відкриття; спонсоринг; шоу-менеджмент; бізнес-події; проекти в Ho.Re.Ca.Di.) як проекти, основною метою яких є просування ініціатора на зовнішню аудиторію чи ринок. Бренди, компанії, різноманітні організації, приватні особи як ініціатори promo-подій. Зміст, характеристика, сфера застосування promo-події.

HR-події: етапи підготовки та специфіка проведення.

HR-події (корпоративні свята, корпоративні конференції, розвиваючі події, тимбілдинги, інсентиви) – заходи, спрямовані на роботу з внутрішньою аудиторією компанії та дають можливість мотивувати співробітників, розвивати їх міжособисті відносини, професійні вміння та навички. Специфіка підготовки і проведення.

Планування, етапи підготовки, алгоритм реалізації івент-проектів.

Визначення завдань та основних цілей івент-заходу. Основні складові заходу.

Етапи підготовчого періоду. Проведення попередніх досліджень, вибір типу івенту. Розробка концепції (визначення дати, цільової аудиторії, стратегії, структури івенту, характеристика інструментів (технології) створення концепції тощо). Планування івенту (створення адресної бази учасників, відвідувачів, гостей, партнерів, спонсорів, конкурентів).

Формування та організація роботи команди фахівців для реалізації івент-проектів.

Формування команди спеціалістів та організації її роботи (продюсер, сценарист, режисер, адміністратор, декоратор, звукорежисер, режисер зі світла, ді-джей та ін.). Учасники постановки сценарію, їхні обов'язки. Взаємодія з підрядниками.

Робота з брифу. Підбір майданчиків для проведення заходів. Категорії майданчиків.

Поняття таймінгу. Робота з артистами. Райдер.

Контроль у день проведення заходу. Робота на майданчику. Оцінка ефективності.

Шоу-менеджмент як наука про створення та управління видовищними заходами.

Шоу-менеджмент як наука про створення й управління видовищними заходами. Зміст і сутність базових понять. Поняття про основні складові шоу, їх характеристика (зміст; стилістика; візуальне сприйняття; звук; темпоритм).

Діяльність творчої та креативної груп івент-агентства в ході підготовки та реалізації проектів у шоу-менеджменті. Залучення додаткових творчих сил (відомих режисерів, виконавців тощо).

Економіка івент-проектів.

Класифікація івентів за фінансовими критеріями. Складання кошторису івенту. Орієнтовна та кінцева вартість. Вирахування прибутку від івент-заходів. Розрахунок беззбитковості. Відміна івент-заходу, характеристика витрат.

Форми інвестування, його параметри. Формування ціни послуг в івенті.

Мотивація персоналу, її зв'язок з результатами івенту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавчі та нормативно-правові документи

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Офіц. вісн. України. – 2010. – № 72/1. – (Спец. вип.). – С. 15. – Ст. 2598.
2. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 № 3792-12 // Відом. Верхов. Ради України. 1994. № 13. Ст. 64. – (Поточ. ред. від 05.12.2012 на підставі № 5460-17).
3. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27.01.1995 № 32/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. 1995. № 7. С. 45–52. (Поточ. ред. від 12.12.2012 на підставі № 5461-17).
4. Про видавничу справу : Закон України від 5.06.1997 № 318/97 // Відом. Верхов. Ради України. 1997. № 32. Ст. 206. (Поточ. ред. від 06.12.2012 на підставі № 5492-17).
5. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16.11.1992 № 2782-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. 1993. № 1. Ст. 1. (Поточ. ред. від 12.12.2012 на підставі № 5461-17).
6. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. 1992. № 48. Ст. 650. (Поточ. ред. від 10.08.2012 на підставі № 5029-17).
7. Про кінематографію : Закон України від 13.01.1998 № 9/98-ВР // Відом. Верхов. Ради України. 1998. № 22. Ст. 114. (Поточ. ред. від 12.12.2012 на підставі № 5461-17).
8. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 № 2778-17 // Офіц. вісн. України. 2011. № 2. С. 13. Ст. 91. (Поточ. ред. від 12.12.2012 на підставі № 5461-17).
9. Про музеї та музейну справу : Закон України від 29.06.1995 № 249/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. 1995. № 25. Ст. 191. (Поточ. ред. від 12.12.2012 на підставі № 5461-17).
10. Про Національний архівний фонд і архівні установи : Закон України від 24.12.1993 № 3814-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. 1994. № 15. Ст. 86. (Поточ. ред. від 16.02.2013 на підставі № 5068-17).
11. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 8.06.2000 № 1805-ІІІ // Відом. Верхов. Ради України. 2000. № 39. Ст. 333. (Поточ. ред. від 16.10.2012 на підставі № 5461-17).
12. Про професійних творчих працівників та творчі спілки : Закон України від 7.10.1997 № 554/97-ВР // Відом. Верхов. Ради України. 1997. № 52. Ст. 312. (Поточ. ред. від 12.12.2012 на підставі № 5461-17).
13. Про рекламу : Закон України від 03.07.1996 № 270/96-ВР // Закони України. К., 1996. Т. 11. С. 7–17. (Ост. ред. від 01.01.2013 на підставі № 5042-17, № 5067-17).
14. Про театри і театральну справу : Закон України від 31.05.2005 № 2605-ІV // Відом. Верхов. Ради України. 2005. № 26. Ст. 350. (Поточ. ред. від 12.12.2012 на підставі № 5461-17).

15. Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21.11.1993 № 3759-XII // Відом. Верхов. Ради України. 1994. № 10. Ст. 43. (Поточ. ред. від 01.01.2013 на підставі № 5410-17).

16. Про схвалення Концепції реформування системи забезпечення населення культурними послугами // Розпорядження. Концепція від 23.01.2019 № 27-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/27-2019-%D1%80>

Література з дисципліни «Теорія та історія дозвілля»

1. Аванесова Г. А. Культурно-досуговая деятельность: теория и практика организации : учеб. пособие. М. : Аспект Пресс, 2006. 236 с.

2. Ариарский М. А. Культура досуга как предмет педагогики и прикладной культурологии URL : <http://www.knukim.edu.ua>

3. Бочелюк В.Й. Дозвіллезнавство . К. : Центр навчальної літ-ри, 2006. 208 с.

4. Бойко О. П. Культура дозвілля у суспільстві ризику : монографія. Суми : УАБС НБУ, 2011. 285 с.

5. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навч. посіб. К. : Центр навч. літ-ри, 2006. 208 с.

6. Воловик А. Ф. Педагогіка дозвілля : підручник. Харків, 1999. 329 с.

7. Воробьева И.В. Социально-культурная деятельность. Минск : ГИУСТ БГУ, 2009. 106 с.

8. Кірсанов В. В. Культура дозвілля як предмет культурної політики // Вісн. Кн. палати. 2006. № 1. С. 46–48.

9. Ковальчук Т. І. Організація роботи у сфері дозвілля: інформаційна складова : монографія. Чернігів : Видавець Лозовий В. М., 2013. 536 с.

10. Ковальчук Т.І. Дозвіллева діяльність: сутність, структура, підходи до досліджень // Психолого-педагогічні науки. 2014. №4. С. 37-42.

11. Максимовська М.О. Соціальне виховання засобами дозвілля: проблеми та перспективи // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. Зб. наук. праць. Вип. 14, кн. II. К. 2010. С. 170 – 178.

12. Теория и технология культурно-досуговой деятельности : учеб. пособие / под ред. А. Д. Жарков. М. : Дом МГУКИ, 2007. 480 с.

13. Олійник І. Формування культури дозвілля студентської молоді // Фізична виховання, спорт і культура в сучасному суспільстві. Зб. наук. праць. 2017. № 1 (21). С. 207 – 212.

14. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах : підручник К. : Кондор, 2005. 406 с.

15. Петрова І. В. Сутність та особливості становлення індустрії дозвілля. Культура і сучасність. 2009. № 2. С. 87–92.

16. Піча В. М. Вільний час : тенденції і проблеми розвитку. К., 1992. 106 с.

17. Сасыхов А. В. Культурно-досуговая деятельность как социокультурный феномен. К., 2008. Ч. 1. .62 с.

18. Яременко Н. В. Дозвіллезнавство : навч. посіб. Фастів : Поліфаст, 2007. 460 с.
19. Чижиков В. М. Теория и практика социокультурного менеджмента. М., 2008. 608 с.

Література з дисципліни «Менеджмент соціокультурної діяльності»

1. Акимова Т. А. Теория организации : учеб. пособие. М. : ЮНИТИ – ДАНА, 2008. 367 с.
2. Аксютин А. И., Макарова Е. А. Арт-менеджмент как вид управленческой деятельности в сфере искусства и культуры : учеб. пособие . Минск : Белорус. госуд. ун-т культ. и искусств, 2010. 147 с.
3. Арт-менеджмент как вид управленческой деятельности : сб. ст.; под ред. С. Б. Мойсейчук, А. И. Степанцова. Минск, 2011.
4. Арчибальд Р. Управление высокотехнологичными программами и проектами; пер. с англ./ 2-е изд. доп. М. : ДМК Пресс, 2008. 464 с.
5. Гальчук Л. М. Основы кросс-культурной коммуникации и менеджмента : практический курс : учеб. пособие. Москва : НИЦ ИНФРА-М, 2015.
6. Гіптерс З. В. Культурологічний словник-довідник. К. : Професіонал, 2006. 328 с.
7. Головач Н.М. Трансформація культурної соціалізації сучасної молоді. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. Київ : Міленіум, 2017. № 3. С. 43–47.
8. Головач Н.М. Менеджмент культури в контексті сучасних соціокультурних перетворень. Культура і сучасність : альманах. Київ : Міленіум, 2017. № 2. С. 10-15.
9. Головач Н.М. Пріоритетні напрями соціокультурного проектування в сучасному українському суспільстві. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: зб. наук. праць; вип.. XXXIX. К. : Міленіум, 2017. С. 26 – 33.
10. Гончарова Н. . Документаційне забезпечення менеджменту : навч. посіб. К. : Центр навч. літ-ри, 2009. 260 с.
11. Драган О. І. Операційний менеджмент : навч. посіб. К. : НАКККіМ, 2010. 275 с.
12. Дукер Питер Ф. Классические работы по менеджменту; пер. с англ. Москва : Альпина Бизнес Букс, 2012. 220 с.
13. Дячук В. П. Іміджологія. Соціокультурний вимір: навч. посіб. К.: Ліра-К. 2017. 307 с.
14. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент : теорія і практика в умовах трансформації економіки : навч. посіб. К. : Центр навч. літ-ри, 2012. 448 с.
15. Копієвська О. Р. Культурна функція держави в контексті національного державотворення : монографія. К. : НАКККіМ, 2010. 272 с.
16. Копієвська О. Р. Паркова індустрія : підручник. К. : НАКККіМ, 2015. 220 с.

17. Копієвська О. Р. Культурний капітал як компонента сучасної держави. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Київ : Міленіум, 2016. № 1. С. 17-21.
18. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурі сучасної України : монографія. Київ : НАКККіМ, 2014. 296 с.
19. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурних практиках України: глобальний, глокальний контекст та локальні особливості (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) : дис. ... д-ра культурології : 26.00.06. Київ, 2018. 487 с.
20. Креативний менеджмент : навч. посіб. Львів : Львів. політех., 2010. 124 с.
21. Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матеріали II між-нар.наук.конф. молодих вчених, аспірантів і магістрів, 6-7 грудня, 2018 р. Мінво культ. України, Нац. акад. кер. кадрів культ. і мист. К.: НАКККіМ, 2018. 373 с.
22. Макарова Е. А. Теория и технологии арт-менеджмента : Науч.-метод. пособие. Минск : ГУО «Институт культуры Беларуси», 2013. 131 с.
23. Макарова, Е. А. Арт-менеджмент как вид управленческой деятельности в сфере искусств // Вопросы теории и практики современной художественной культуры Беларуси : сб. науч. ст. Минск, 2011.
24. Основи менеджменту : термінологічний словник / уклад. А. П. Філіна, В. П. Ключко. К. : ДАКККіМ, 2009. 148 с.
25. Осовська Г. В. Стратегічний менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. К. : Кондор, 2011. 196 с.
26. Палеха Ю. І. Менеджмент персоналу : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2010. 338 с.
27. Петрова І. В. Проектування в соціокультурній сфері : навч. посіб. К. : КНУКіМ, 2007. 372 с.
28. Переверзев М. П, Косцов Т. Менеджмент в сфере культуры и искусства: Учебное пособие. Москва : НИЦ ИНФРА-М, 2014.
29. Рудьєв В. А. Менеджмент : навч. посіб. К. : Центр навч. літ-ри, 2011. 312 с.
30. Рудьєв В. А. Управління персоналом : навч. посіб. К. : Кондор, 2012. 310 с.
31. Соціокультурний менеджмент: історія, теорія та сучасні практики : хрестоматія / уклад.: О. Р. Копієвська, Н. О. Шевченко. Київ : НАКККіМ, 2019. 328 с.
32. Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера : навч. посіб. К. : Центр навч. літ-ри, 2010. 360 с.
33. Тульчинский Г. Л. Менеджмент специальных событий в сфере культуры : учеб. пособие. СПб. : Изд-во «Лань», 2010. 384 с.
34. Управління проектами: національні особливості / за ред. В. В. Мало-го. Донецьк : ІМА-прес, 2008. – 264 с.
35. Управління проектами : навч. посіб. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2010. 522 с.

36. Федотова Н. Г. Менеджмент в сфере культуры : учеб. пособие. В.-Новгород, НовГУ, 2015. 282 с.
37. Шейко В. М. Культурология : навч. посіб. К. : Знання, 2012. 494 с.
38. Шморгун Л. Г. Менеджмент організацій : навч. посі. К. : Знання, 2010. 452 с.
39. Яроміч С. А. Менеджмент у сфері культури : навч. посіб. Одеса : Центр практичного менеджменту культури, 2006. 274 с.

Література з дисципліни «Івент-менеджмент»

1. Зеленська Л. М., Романова А.О. Івент-менеджмент: словник організатора заходів. К. : НАКККіМ, 2015. – 85 с.
2. Зеленська Л. М. Івент-менеджмент: Навч. посібник. К. : НАКККіМ, 2018. 148 с.
3. Зеленська Л. М. Event-маркетинг: сутність і завдання // Теоретичні, організаційні та технологічні засади управління в умовах трансформаційних процесів : матер. міжвиш. наук.-практ. конф., Київ, 12–13.12.2013 р. / за ред. В. П. Клочка. К. : НАКККіМ, 2014. С. 72–74.
4. Зеленська Л. М. Івент-менеджер: фахові вимоги та зміст професійної підготовки // Індустрія дозвілля в сучасному світі: теорія, історія, практика : матер. міжнар. наук.-практ. конф., 22–23.05.2013 р. / відп. за вип. О. Р. Копієвська. – К. : НАКККіМ, 2013. С. 35–36.
5. Зеленська Л. М. Івент-заходи як креативний інструмент корпоративного управління // Управління культурними проектами і креативна індустрія : матеріали Міжнародної наукової культурологічної конференції, Київ, 20 жовтня 2016 р. К. : Національний пед.ун-т ім. М.П. Драгоманова.
6. Зеленська Л. М. Суб'єкти сучасного ринку івент-послуг в Україні // Національні культури в глобалізованому світі : збірник матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. конференції, Київ, 6-7 квітня 2017 р. К. : НАКККіМ, 2017. С. 370-373.
7. Зеленська Л. М. Міжнародні виставкові проекти в структурі сучасних культурних індустрій // Синергія в культурі сучасності : збірник матеріалів Міжнародної наук.-практ. конференції, Київ, 29-30 березня 2018 р. К. : НАКККіМ, 2018.
8. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент : теорія і практика в умовах трансформації економіки : навч. посіб. К. : Центр навч. літ-ри, 2012. 448 с.
9. Кацадзе Н. Антикризисные формулы для ивент-агентств // About Event. 2009. № 2. С. 28–34.
10. Крысов А. Разрабатываем деловой ивент. URL : event-consulting.info/a2710-razrabatyvaem-delovoj-ivent.html
11. Колосова Н.А. Українське меценатство: традиції, сучасність, перспективи : монографія. К. : КНУКіМ. 2017. 350 с.

12. Копієвська О. Р. Паркова індустрія : підручник . К. : НАКККіМ, 2015. 220 с.
13. Креативний менеджмент : навч. посіб. / за ред. О. Є. Кузьміна. Львів : Львів. політех., 2010. 124 с.
14. Лей Д. Деловые встречи: организация и участие. М. : Астрель, 2018. 159 с.
15. Литовка О. В. Створення та організація спеціалізованого музичного проєкту в жанрі рок-музики : навч. посіб. Київ : Новое видение, 2014. 181 с.
16. Макарова Е. А. Организация концертно-зрелищной деятельности: пособие для работников культуры. Минск : Змицер Колас, 2015. 164 с.
17. Маркетинг соціальних послуг : навч. посіб. / під ред. В. Г. Воронкової. К. : Професіонал, 2009. 576 с.
18. Назимко А. Событийный маркетинг : руководство для заказчиков и исполнителей . М. : Вершина, 2009. 224 с.
19. Пекар В. О. Основы выставочной діяльності : навч. посіб. К. : Євроіндекс, 2009. – 348 с.
20. Романцов А. Н. Event-маркетинг. Сущность и особенности организации. М. : Дашков и Ко, 2009. 149 с.
21. Сондер М. Ивент-менеджмент. Организация развлекательных мероприятий. М. : Вершина, 2006. 543 с.
22. Хальцбаур У. Event-менеджмент. М. : Эксмо, 2007.
23. Четыре сезона ивента. Карманный справочник для организаторов мероприятий. К. : КиївЕкспоПлаза, 2008. 40 с.
24. Шмидт Б. Бизнес в стиле шоу. Маркетинг в культуре впечатлений. М. : Вершина, 2005. 400 с.
25. Шумович А. В. Великолепные мероприятия: технологии и практика event management. М. : Манн, Иванов и Фербер, 2006. 320 с.
26. Event-менеджмент. Профессиональная организация успешных мероприятий. М. : ЭКСМО, 2010.
27. <http://www.aeu.com.ua>. – Веб-сайт громадської організації «Асоціація івенторів України».